

Thelazióza neboli oční červivost u psů

Oční červi, odborně *Thelazia callipaeda*, je parazit řadící se mezi hlístice, který napadá velké množství savců, včetně psa a člověka. Jedná se o relativně nově se vyskytující onemocnění na území ČR. Případů v ČR přibývá, proto je dobré mít alespoň základní povědomí o tom, o jaké onemocnění se jedná a jak moc je toto onemocnění nebezpečné nejenom pro naše čtyřnohé parťáky, ale i pro nás. Dospělci, kteří dosahují až 2 cm, jsou nejčastěji nalézáni v oku, ať už pod víčkem, spojivkou, v slzných kanálcích nebo pod 3.víčkem.

Přenos a vývojový cyklus

Definitivním hostitelem jsou nejčastěji šelmy, ale *Thelazia* byla zaznamenána i u jiných druhů. V oblastech, kde se tento parazit vyskytuje hojně, je příležitostným hostitelem i člověk. Přenašečem a zároveň mezihostitelem je drobný hmyz, přesněji octomilková moucha *Phortica variegata*. Mezihostitelé přenášejí při sání drobné larvy přímo na spojivku definitivního hostitele. Uvnitř definitivního hostitele probíhá vývoj larev v dospělé, trvající 3-9 týdnů.

Výskyt

V minulosti se jednalo o cizokrajné onemocnění vyskytující se jen na území Asie, a proto byl označován jako orientální parazit. V Evropě se poprvé vyskytl v r.1989, a od r.2000 se postupně rozšířil do velkého množství zemí, včetně České republiky. První případ v ČR byl popsán 6.1.2017 v Českých Budějovicích. Druhý případ v r.2018 v Praze a Středních Čechách. Od té doby se předpokládá výskyt po celé ČR, největší výskyt v krajích Praha, Středočeský a Jihomoravský kraj. Přesný způsob zavlečení do jednotlivých zemí není znám, ale předpokládá se, že hlavním zdrojem je cestování psů, hlavně import psů z postižených zemí.

Klinické příznaky

V případě malého počtu jedinců může parazitóza probíhat zcela bez klinických příznaků. U více postižených jedinců jsou hlavní nálezy zánět spojivky (konjunktivitis) nebo zánět rohovky (keratitis). Tyto stavy jsou doprovázené několika klinickými příznaky: nadměrné slzení a výtok z očí, otok víček, zvýšená citlivost na světlo, svědivost, zarudnutí okolí očí, bolestivost, přivírání očí nebo nadměrné mrkání. V případě vážných chronických infekcí může dojít k tvorbě rohovkových vředů (ulcerace rohovky), za předpokladu komplikace v podobě bakteriální infekce až k oslepnutí zvířete. **V případě, že zaznamenáte výše uvedené příznaky nebo přímo naleznete larvy či dospělé u vašeho psa, neprodleně navštivte svého veterinárního lékaře.**

Diagnostika

Diagnostika je založena na nalezení jedinců v očních strukturách a následné potvrzení parazita pomocí světelného mikroskopu. Z toho důvodu je velice snadná a lze ji provést i v malých praxích disponujících mikroskopem.

Terapie a prevence

Terapie spočívá jak v topické, tak v systémové terapii. Dostupní jedinci jsou z oka odstraněni pinzetou. Lokální terapii oka je zajištěna výplachy oka fyziologickým roztokem nebo speciálními výplachovými roztoky a pravidelnou aplikací anti – inflamatorních a antibiotických kapiček pro snížení příznaků zánětu oka. Samotná parazitóza se léčí antiparazitiky obsahující moxidectin, imidaklopid, milbemycin či fenbendazol. Na našem trhu je velké množství preparátů obsahující výše zmíněné látky ať už v podobě tablet či spot-on. Některé z těchto přípravků se dají podávat i preventivně.

Závěr

V případě včasného zásahu thelazióza nepatří mezi nebezpečné infekce, avšak vzhledem k přibývajícím případům mezi domácími mazlíčky, je určitě potřeba o onemocnění vědět a v případě výskytu zahájit okamžitou adekvátní terapii.

MVDr. Nikola Pánková

Zdroje:

L.Hoffmannová a spol: Oční hlístice *Thelazie Callipaeda*: Nový patogen psů v České republice, Veterinární lékař ročník 17, 2019, číslo 1

P Bianciardi, D Otranto: Treatment of dog thelaziosis caused by *Thelazia callipaeda* (Spirurida, Thelaziidae) using a topical formulation of imidacloprid 10% and moxidectin 2.5%, *Vet Parasitol* 2005 Apr 20;129(1-2):89-93. doi: 10.1016/j.vetpar.2004.12.020

MSD Manual: David G. Baker Eyeworms of Small Animals (Thelaziasis)

Valentina Marino a spol: Update on the treatment and prevention of ocular thelaziosis (*Thelazia callipaeda*) in naturally infected dogs from Spain, *International Journal of Parasitology*, Volume 51, Issue 1, January 2021, Pages 73-81

Milan Jirků a spol. Canine thelaziosis in the Czech Republic: the northernmost autochthonous occurrence of the eye nematode *Thelazia callipaeda* Railliet et Henry, 1910 in Europe, *Institute of Parasitology, Biology Centre CAS Folia Parasitologica* 2020, 67: 010 doi: 10.14411/fp.2020.010